

λοφύϊαν και ὄν. προσεπάθει νὰ λάβῃ τύπον και ὑπογραμμόν, ἡγάπα και τὸν γλυκύτατον ποιητὴν Ἀνδρέαν Σενιέ, τὸν Ἑλληνα ἐκ μητρὸς και ἐμπεφορημένον τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ποιήσεως· ἡ Μοῦσα τοῦ ποιητοῦ τῶν *Ἀρχαίων ποιημάτων* και τῶν *Εἰδυλλίων* ἐπέδρασε προφανῶς ἐπὶ τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ Ὠζιέ· διότι πλὴν τοῦ *Κωνείου* ἐποίησε και τὸν *Αὐλητήν*, ὑπόθεσιν ἔχοντα εἰλημμένην ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ βίου, και τὴν *Σαπφώ*, μελόδραμα ὑπὸ τοῦ Γκουνὼ μελοποιηθέν.

Ἀλλὰ τὴν φήμην αὐτοῦ καθιέρωσαν πρὸ πάντων τὰ ἔργα δι' ὧν ἀνεκίνει μεγάλα κοινωνικά ζητήματα τῆς συγχρόνου τοῦ ἐποχῆς, τὸ *Πράσινον ἱμάτιον* ἐν πεζῷ λόγῳ, ἡ *Αὐδία λίθος*, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Σανδῶ, ὁ *Γαμβρὸς τοῦ κυρίου Ποάριέ*. Ἀληθεῖς δὲ καταιγίδας προὐκάλεσαν δύο κωμῳδίαί αὐτοῦ οἱ *Ἀναίδεις* και Ὁ υἱὸς τοῦ *Ζυμποαγιέ*, ἀμείλικτοι τὴν καυστικότητα, ἀριστοφάνειαι τὴν ἔξαρσιν, ἐκ τῆς δευτέρας δὲ ἰδίως ἐφρύαζε και ἐξεμάνη ὁ ἰησουητικὸς κληρὸς. Ἀλλὰ περὶ πάντων τοῦ Ὠζιέ ἔργα εἶνε „le mariage d'Olympe“, ἔργον στυγνὸν τὴν τραγικότητα, ἰσχυρὸν και σκληρόν, ἀλλ' ὅπερ δὲν ἀρέσκει εἰς τὸ πολὺ πλῆθος, διότι ἡ καθαρσις δὲν ἐπέρχεται παρήγορος ἀνακουφίζουσα τὴν ψυχὴν δι' ἡρέμου ἐλέου, ἀλλ' ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ μένουσιν ἀδάκρυτοι βαρέως συσφιγγεται ἡ καρδιά. Ἐν τοῖς περιβοήτοις ἔργοις τοῦ συγκαταλεκτέου και τὸν *Παῦλον Φορρεσιέ*, και τὸν *Γκερὲν* και τὸ *Μίασμα* και τὰς *Lionnes pauvres*, αἵτινες μετεγλωττίσθησαν και εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν ὑπὸ τὸν τίτλον αἱ *Ἀπογοὶ Εὐγενεῖς*.

Τὰ ἔργα αὐτοῦ, εἴτε ἐνθουσιάζοντα εἴτε ἀπαρέσκοντα (τοῦθ' ὅπερ, ἐν παρόδῳ, δις μόνον ἢ τρις συνέβη), ἐκίνουν τὰ μέγιστα τὸ ἐνδιαφέρον ἐπὶ τῇ παραστάσει αὐτῶν ἢ τῇ δημοσιεύσει· ἦσαν προϊόντα ὑπερόχου νοῦ, μεγάλης και γενναίας ἐμπνεύσεως και δικαίως ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ μέγιστος σύγχρονος δραματικὸς τῆς Γαλλίας, και κατ' ἀκολουθίαν, τῶν χρόνων ἡμῶν, ἀφ' οὗ τὸ γαλλικὸν θέατρον ἴσταται ἀπὸ δεκάδων ἤδη ἐτῶν ὑπεράνω πάντων τῶν ἄλλων.

Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία φόρον ἐκτιμῆσεως ἐκτίουσα εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ Ὠζιέ, ἐξέλεξε αὐτὸν Ἀκαδημαϊκόν, λίαν ἐνωρίς, τριάκοντα και ὀκτὼ ἐτῶν μόλις τὴν ἡλικίαν ὄντα. Τὰ πλεῖ-

στα και τὰ μάλιστα πεφημισμένα τῶν ἔργων τοῦ συνέγραψεν ὁ Ὠζιέ Ἀκαδημαϊκὸς ὢν, τὰ δὲ ἀριστουργήματά του εἰς τὴν ἀθανασίαν ἄγοντα τὸ ὄνομά του ἐπεκύρουν ἐκ τῶν προτέρων τὸν τίτλον τοῦ ἀθανάτου ὃν ἔφερε.

Τὸ τελευταῖον τοῦ Αἰμιλίου Ὠζιέ ἔργον, οἱ *Φουρσαμπὺ* παρεστάθη ἐν θριάμβῳ τῷ 1878, ἐξήρθη δὲ και ἐθαυμάσθη ὡς ἔξοχον δρᾶμα. Ἐκτοτε ὁ Ὠζιέ ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς παραγωγικῆς δυνάμεώς του, παρὰ τὰς προσλιπαρήσεις τῶν διευθυντῶν τῶν θεάτρων, παρὰ τὰς παραινέσεις τῶν φίλων του, παρὰ τὸ μέγα χρηματικὸν ποσὸν ὅπερ πάντοτε ἀπέφερεν ἕκαστον ἔργον του, ἔπαυσε γράφειν.

Ἐν τῷ προλόγῳ ὃν ἔγραψε μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του διὰ τὴν ἐσχάτως γενομένην νέαν ἐκδοσιν τῶν ἀπάντων του, ἰδοὺ τί γράφει περὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης:

„Τινὲς μοι λέγουσιν ὅτι ἀποχωρῶ λίαν ἐνωρίς, ἀλλὰ τοῦλάχιστον εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀποχωρῶν μετ' ἐπιτυχίαν, δὲν ἀποσύρομαι ὑπὲρ τὸ δέον ἀργά, περὶ τούτου δ' ἐμερίμνων ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς τοῦ σταδίου μου. Ἴδου πῶς με κατέλαβεν ὁ φόβος οὗτος τόσον ἐνωρίς.

„Ἡμέραν τινὰ μετὰ τὴν παράστασιν τοῦ *Κωνείου* συνδιελεγόμην πρὸς διευθυντὴν θεάτρου, ὅστις μοι ἐζήτη διὰ τὴν σκηνὴν τοῦ τοῦ δεύτερον ἔργον μου. Ὁ κλητὴρ εἰσηλθε τότε και ἔφερεν ἐν ἐπισκεπτήριον εἰς τὸν διευθυντήν.

— „Μὲ σκοτίζει ἐπὶ τέλους! ἀνέκραξεν· εἰπέτε εἰς τὸν κύριον αὐτὸν ὅτι ἔχω ἐργασίαν.“

„Ὁ κύριος ἐκεῖνος ἦτο ὁ Σκριβ, τὸ ζωηρόν και παραγωγὸν ἐκεῖνο πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐτροφοδότη τὰ θεάτρα και ἦτο ἡ πρόνοια τῶν διευθυντῶν. Δὲν ἀπεχώρησεν ἐγκαίρως! Καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὠρκίσθη ὅτι δὲν θὰ σκοτίσω κανένα θεατρώνην, και ἐκράτησα τὸν λόγον μου· ἡ φωνὴ ἐκεῖνου μένει ἔναυλος εἰσέτι εἰς τὰ ὦτά μου.“

Ὁ Ὠζιέ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔζη ἡσυχον και γαλήνιον βίον· τὸ δὲ πλεῖστον τοῦ ἔτους διήρχετο ἐν τῇ ἐπαύλει Κροασσύ, ἐνθα και ἀπέθανε τῇ 14./26. παρελθόντος ὀκτωβρίου. Μεγαλοπρεπῆς ἐγένετο ἡ κηδεῖα τοῦ· περὶ τὸ φέρετρόν του συνήχθησαν οἱ ἐν τοῖς γράμμασι και ταῖς ἐπιστήμαις και ταῖς τέχναις κορυφαῖοι τῆς συγχρόνου Γαλλίας, ὁ δὲ νεκρὸς τοῦ διασχήμου ἀνδρὸς κατετέθη εἰς τὸ Πάνθεον.

ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ΕΝ ΕΝΕΧΥΡΟΔΑΝΕΙΣΤΗΡΙΩ

ὑπὸ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΑΟΥ.

Ἐβάδιζον ἐν τῇ Anlage τῆς Ἐιδελβέργης, τῇ θαυμασίᾳ ἐκείνῃ δενδροστοιχίᾳ τῶν καταπρασίνων και πλατυφύλων ἀγριοκαστανεῶν. Ἐγγὺς ὑψοῦτο τὸ γοτθικὸν κωδωνοστάσιον τοῦ Ἀγίου Πέτρου, ὃξὺ και τριχαπτοειδές· πέραν δέ, κατὰ τὸ ἄκρον, διεγράφοντο ἐρυθρῶπὰ τὰ εἰρεπία τοῦ περιωνύμου Schloss. Ἐπνεεν ἄνεμος, τὸ δὲ δάσος, τὸ κατὰ μῆκος περιβάλλον τὴν παρὰ τὸν Νέκκαρ ὠραίαν πόλιν, ἀκράτητον, ἐν ὕλομανεῖ ὀργασμῷ, ἀναρριχώμενον εἰς τὰ βουνὰ και κατακρημνιζόμενον εἰς τὰς χαράδρας, ἐσεῖετο ὅλον, και ἐνόμιζε τις ὅτι ἡ φύσις περίεξ συνεκλονεῖτο παρατεταμένως ὑπὸ σεισμοῦ ὑποχθονίου.

Κάτω, παρὰ τὰς ἀνθοσπάρτους πρασιάς, παιδία τινα εἶχον σταματήσῃ πρὸ μικροῦ χαλκοῦ πίδακος, παριστῶντος μακροπώγωνα γέροντα, ἐκ τῶν ἰδιοτύπων ἐκείνων νάνων τῶν γερμανικῶν παραμυθίων, ἐπεισεύοντα ἐν κωμικῇ ὀργῇ χαλ-

κοῦν ῥαβδίον κατὰ προπετοῦς βατράχου, ὅστις ἐκ τοῦ χαίνοντος αὐτοῦ στόματος, ἐν μέσῳ δύο ἄλλων, ἐξετόξευε χλευαστικῶς, μετὰ κακεντρεχεῖας ἀγυιόπαιδος, τὸ ὕδωρ κατὰ πρόσωπον τοῦ μορφάζοντος γεροντίου. Καὶ τὰ παιδία ἐξεκαρδίζοντο, δεικνύοντα διὰ τῶν μικρῶν χειρῶν των, μετὰ φαιδρῶν κραυγῶν, τὸ κωμικώτατον σύμπλεγμα.

Παρατήρουν μετὰ προσοχῆς τὴν ἐκφρασιν τῆς παιδικῆς ἐκείνης ἀγαλλιέσεως, ἐξ ἧς ἐπορφυροῦτο ἡ μορφή και ἀπῆστραπτον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν μικρῶν θεατῶν, ὅτε ὁ φίλος μου Π... ὁ μόνος εὐρισκόμενος τότε πλὴν ἐμοῦ ἐν Ἐιδελβέργῃ Ἑλληνα, μ' ἐκτύπησεν ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου.

— Πᾶμε, μοι εἶπε.

— Ποῦ; ἐρώτησα.

— Εἰς τὸ Leihhaus (ἐνεχυροδανειστήριον) ἀπῆλθης.

Τὸν παρετήρησα μετὰ τινος ἀνησυχου περιεργίας.

— Διατί ἐτρόμαξες; προσεῖπε μειδιῶν νομίζεις ὅτι θέλω νὰ δώσω τίποτε ἐνέχυρον καὶ σὲ λέγω νὰ ἔλθης μαζί μου διὰ νὰ μοιρασθοῦμε τὴν ἐντροπήν; Κάθε ἄλλο. Ἴδὲ ἐδῶ!

Καὶ μοὶ ἔδειξε τὸν Ἀγγελιαφόρον τῆς Ἐιδελβέργης ἀγγέλλοντα ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔμελλε νὰ γείνη ἐκπόησις διὰ δημοπρασίας τῶν ἐν τῷ ἐνεχυροδανειστηρίῳ πέραν τῆς προθεσμίας ἀφεθέντων ἐνεχύρων.

— Ἐλα, ἔξηκολούθησε, θὰ εὔρης ὕλην νὰ ψυχολογήσης.

— Καλὰ ἐγώ, ἀλλὰ σὺ τί θὰ κάμης;

Τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπέτεινα διότι ὁ Π... ἦτο ἰδιότυπος χαρακτήρος ἄνθρωπος. Σιδηροῦς τὴν θέλησιν, ὑπὲρ τὰς δώδεκα ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον ἐργαζόμενος, ἦτο ἐγκλεισμένος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ του ὡς ἐντὸς εἰρκτῆς τοῦχος ὠγκώδης ὠρθοῦτο μετὰ αὐτοῦ καὶ πάσης ἄλλης γνώσεως ἀσχετοῦ πρὸς τὰς εἰδικὰς μελέτας του. Ἡ ἄγνοια αὐτοῦ περὶ πολλὰ ἀπλούστατα πράγματα ἦτο ἐκπληκτικὴ, ἡ ἀδιαφορία του πρὸς οἰανδήποτε γνῶσιν μὴ κειμένην ἐντὸς τοῦ στενοῦ κύκλου ὃν εἶχε χαράξῃ περὶ τὸ πνεῦμά του, ἀπίστευτος. Ἐκτὸς τῆς ἐπιστήμης του ἦτο ὡς ἰχθὺς ἐκτὸς τοῦ ὕδατος.

— Ἐγώ; μοὶ ἀπήντησε γελῶν φυσικὰ δὲν δίδω λεπτὸν διὰ τὴν ψυχολογίαν σου· ἤθελα μόνον ν' ἀγοράσω ἐν χρυσοῦν ὥρολόγιον καὶ ὑποθέτω ὅτι θὰ τὸ εὔρω ἐκεῖ μισοτιμῆς.

Διηυθύνθημεν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Πανεπιστημίου ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς μακρᾶς κατὰ μῆκος τοῦ Νέκκαρ, ὡς σπονδυλικῆς στήλης τῆς πόλεως, ἐκτεινομένης Hauptstrasse, ἐφθάσαμεν εἰς μικρὸν ξύλινον οἰκοδόμημα φέρον ἔξωθεν ἐπιγραφὴν: Stadtleihhaus.

Ἀκούσιον ψῆχος ἤσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὅτε διέβην τὸν οὐδὸν τοῦ οἴκου ἐκείνου. Κυνάριον πεφιμωμένον ὑλάκτει ὀξέως, ὁρμῶν κατὰ τῶν ποδῶν μας. Διὰ στενοῦ διαδρόμου εἰσῆλθομεν εἰς προθάλαμον πενθίμως γυμνόν.

Ἀπάτη τῶν αἰσθησέων μας εἶνε ἡ ἀλήθεια ὅτι τὰ οἰκοδομήματα λαμβάνουσι τὴν ἐκφρασιν τῶν ἐν αὐτοῖς αἰσθημάτων καὶ συγκινήσεων; ὅτι διὰ μέσου τῶν στοῶν νοσοκομείου ὁ ἄῃρ εἶνε βαρὺς ὡς ἐκ συμπεπυκνωμένων στεναγμῶν καὶ κραυγῶν ἄλγους, ὅτι ἡ προσευχὴ γενεῶν ὅλων καὶ αἰώνων περιύπταται ἐν τῷ ναῷ ἀδιόρατον πέπλον ἱερότητος ἐφαπλοῦσα ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης καὶ τῶν εἰκονισμάτων; ὅτι ἡ στυγνὴ μεμφιμοιρία πείσμονος γεροντοκόρης καθιστᾷ σκυθρωποὺς καὶ αὐτοὺς τὰς τοίχους τοῦ δωματίου της, ἐν ᾧ τὸ φαῖδρον δωματίον νεάνιδος, ὀρθάνοικτον εἰς τὸν ἥλιον, ὡς ἡ ψυχὴ τῆς ἐνοίκου του εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλπίδα, μειδιᾷ καὶ τραγωδεῖ;

Αὐτὰ διενοούμην ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐνεχυροδανειστηρίου, αἴθουσαν ἀδυσωπῆτως θλιβεράν. Τοῖχοι ἀσβεστόχριστοι καὶ ρυπαροί, δάπεδον ξύλινον πεπαλαιωμένον, παράθυρα πάγγυμνα, καὶ εἰς τὸ βάθος ξύλινον κυγκλιδωτὸν, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου ἐκάθηντο ἄνθρωποι τινες. Ὁ κλωβὸς ἐκεῖνος διηρεῖτο εἰς τρία τμήματα. Εἰς τὸ ταμεῖον (Kasse) εἰς τὸ ἐπὶ τῆς παραλαβῆς τῶν ἐνεχύρων (Pfänderannahme) καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς παραδόσεως (Pfänderabgabe).

Ἡ αἴθουσα ἦτο πλήρης· περὶ περιφράγματος ἐκ πλατειῶν σανίδων ἐν σχήματι Π ἐκάθηντο γυναῖκες πτωχαί, χωρικαὶ ἡλιοκαεῖς μὲ χεῖρας τυλώδεις καὶ τραχύ τι εἰς τὸ ἦθος, ὅπερ δίδει εἰς τὴν μορφήν καὶ τὸ σῶμα τῶν χειρωνακτῶν ἡ ἀδιάλειπτος ὑπὲρ τοῦ ἄρτου πάλῃ· παρὰ τὸ ταμεῖον, ἐκτὸς τοῦ σανιδωτοῦ περιφράγματος, ἴσταντο χρυσοχόοι τινὲς καὶ ἐπιπλοπῶλαι· τὸ μελάγχρουν τῆς φυσιογνωμίας, ἡ γριπὴ ρίς, τὸ σημιτικὸν τῆς μορφῆς, τὸ πιναρὸν τῶν ἐνδυμάτων, πρὸ πάν-

των δὲ τὸ βλέμμα ἐκεῖνο τὸ ἀρπακτικόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου σοὶ φαίνεται ὅτι βλέπεις ρικνουμενούς γαμφοὺς ὄνυχας γυπὸς, ἐμαρτύρουν ὅτι ἦσαν Ἑβραῖοι· εἶχον προσδράμῃ ὡς οἱ θῶες ὅταν ὁσφρανθῶσι φοβίμιον. Αἰφνης ὁ ψίθυρος τῶν φωνῶν κατέπαυσε· τὰ βλέμματα πάντα προσηλώθησαν εἰς τὴν ἀνοιχθεῖσαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ξυλίνου κυγκλιδώματος θυρίδα· κρότος σφυρίου ἠκούσθη· ἡ δημοπρασία ἤρχισε.

Ἐσῶθεν τοῦ σανιδωτοῦ Π... ὑπάλληλος τοῦ ἐνεχυροδανειστηρίου, ἔλαβεν ἐκ τῆς θυρίδος ὥρολόγιον ἐκ νικελίου καὶ, ἀνακηρύξας τὴν τιμὴν του, περιεδείκνυνεν αὐτό· μετὰ μικρὰν πλειοδοσίαν, κατεκυρώθη ἀντὶ τεσσάρων μαρκῶν εἰς τινα, ὅστις ἀπέβηκε τὸ ἀντίτιμον ἐπὶ προταθέντος αὐτῷ κασσιτερίνου δίσκου. Ἀλλ' ἡ αἴθουσα ἦτο ψυχρὰ καὶ ἀδιάφορος· δὲν εἶχεν ἔλθῃ ἀκόμη ἡ ὥρα τοῦ νευρικοῦ πυρετοῦ· μηχανικῶς, ἀνευ ἀγῶνος, μετ' ἀσήμαντον ὑπερθεματισμόν, κατεκυρώθησαν ἀλλεπαλλήλως δύο ἐπάργυρα ὥρολόγια, ἐν περιγύλῳ ποτήριον ζύθου, ζεῦγος ἀργυρῶν κομβίων.

— Τρία χρυσὰ ὥρολόγια· διακόσιες μάρκες! ἀνεφώνησεν ὁ ὑπάλληλος.

Διὰ μιᾶς ἡ θερμοκρασία τῆς αἰθούσης ἀνέβη· οἱ βραχίονες τῶν Ἑβραίων χρυσοχῶν καὶ κοσμηματοπωλῶν ἐξετάθησαν ἀνυπομόνως πρὸς τὴν περιέχουσαν αὐτὰ θήκην· ἤρπασεν αὐτὴν ὁ ἐγγύτερος, τὴν ἴνοιζε, ἐξέβαλεν ἐκ τῆς βελουδίνης κοίτης τῶν τὰ ὥρολόγια, περιειργάσθη μὲ ὀξυδερκὲς καὶ ἀσφαλὲς βλέμμα ἐμπειροπράγμονος τὴν ἀθάμβωτον αὐτῶν λάμπιν, τὴν κατεργασίαν, καὶ τὸν μηχανισμόν των, ἐζύγισεν ἕκαστον διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἡμικλείων τοὺς ὀφθαλμούς, μετὰ προσπεποιημένης ἀδιαφορίας, ὡς μέλλων διθῆναι νὰ μὴ συναγωνισθῇ, ἐψιδύρισε μετὰ πονηρίας, ὡς εἰς ἑαυτὸν ἀποτεϊνόμενος.

— Αἱ! τ' ἀξίζουν!

Καὶ ἔτεινε τὰ ὥρολόγια εἰς τοὺς ἄλλους, οἵτινες, κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον κύπτοντες περὶ αὐτὸν μὲ λάμπον βλέμμα, ἀνέτεινον ἐπανειλημμένως τὰς χεῖρας ἀλλὰ κατεβίβαζον αὐτὰς ἐν σπασμωδικῇ ἀνυπομονησίᾳ βλέποντες ὅτι ἐκεῖνος δὲν εἶχε περατώσῃ τὴν ἐξέτασιν.

— Διακόσιες πέντε! εἶπε φωνὴ τις.

— Διακόσιες δέκα πέντε! προσεῖπεν ἀμέσως ἄλλη.

— Εἴκοσι πέντε!

— Σαράντα!

— Πενήντα!

Σιωπὴ ἐπεκράτησεν ἐπὶ τινα λεπτά.

— Zum ersten! ἀνεφώνησε μετὰ φαλμωδικῆς φωνῆς ὁ ἐπὶ τῆς κατακυρώσεως ἀνώτερος ὑπάλληλος.

— Διακόσιες ὀγδοήντα! εἶπεν ἐντὼνος ὁ πρῶτος περιεργασθεὶς τὰ ὥρολόγια βλέπων ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἀδιαφορίας δὲν ἐπετύγχανε.

Πάντων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς αὐτόν.

— Διακόσιες ὀγδοήντα πέντε! εἶπεν ὁ τελευταῖον ὑπερθεματίσας.

— Τριακόσιες! ἀνεφώνησεν οὗτος.

Σιωπὴ πάλιν.

— Zum ersten! ἐπανελάβεν ἔσῶθεν τῆς θυρίδος ἡ φωνή, zum zweiten, zum! . . . καὶ ἔστη ἀποτόμως, καὶ ὁ ἐπίσημος ἦχος τοῦ σφυρίου ἐκρούσθη μέλλων νὰ κατακυρώσῃ.

— Τριακόσιες πέντε! ἀνεφώνησεν ὁ ἕτερος τῶν πλειοδοτούντων μὲ φωνὴν παλλομένην ἐκ πείσματος, περιάγων βλέμμα θριάμβου.

Βλέμμα ὀργῆς, βλέμμα μίσους σχεδὸν ἐξηκόντισεν ὑπὸ τὰς διόπτρας του κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του ὁ πρῶτος Ἑβραῖος.

— Τριακόσιες ἐπτά! ἀντεφώνησε δριμύως, ἐκτείνων τὴν χεῖρα ὅπως λάβῃ τὰ ὥρολόγια.

— Ὁκτώ! ἀπήντησεν ὁ ἄλλος χειρονειμῶν ἐν ἐξάψει καὶ ἀτενίζων αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτεῖ ὥσπερ τῷ ἔρριπτεν ὕβριν κατὰ πρόσωπον.

— Δέκα!

Τώρα πλέον εἶχον σταθῇ κατ' ἐναντι ἀλλήλων μετρούμενοι ἀπειλητικῶς διὰ τοῦ βλέμματος, προκαλοῦντες ἀλλήλους, ὡς σκύλοι τρίζοντες τοὺς ὀδόντας, εἰτοιμοὶ νὰ κατασπαραχθῶσι λυσσώδως. Ὁ εἷς εἶχε γείνη κατακόκκινος, αἱ φλέβες τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ μετώπου του εἶχον ἐξογκωθῇ, ὁ ἕτερος κάτωχρος ὡς νεκρός· ἀλλ' ἀμφοτέροι ἔτρεμον, ἀμφοτέρων ἡ ἀναπνοὴ εἶχε καταστῇ ἀσθματικὴ, ἀμφοτέρων τὸ στήθος ἐπνευστία ὡς φυσητήρ.

— Zum ersten, ἀπήγγειλε ψαλμῶδῶν ὁ ἐπὶ τῆς κατακυρώσεως ὑπάλληλος, προδῆλως ἀνυπομονῶν, zum zweiten, zum . . .

— Δέκα καὶ πενήντα! ἐκραύγασεν ἀποφασιστικῶς ὁ ἀντίπαλος.

— Τριακόσιες δώδεκα! ἀνεφώνησεν ὁ πρῶτος, μὲ τόνον ἀνθρώπου ἐκκενοῦντος ἐν ἐσχάτῃ στιγμῇ ἀμύνης καὶ τὴν τελευταίαν σφαῖραν τοῦ πολυκρότου αὐτοῦ ὅπως σωθῇ.

Ὁ ἄλλος, ἐξαντληθεὶς ἐκ τοῦ ἀγῶνος, ἔμεινεν ἀναυδός·

δὲν ἐτόλμα νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω· τὰ κίτρινα χεῖλη του ἐκινήθησαν σπασμωδικῶς, ἡ χεὶρ του ἀνετάθη μετὰ νευρικοῦ τρόμου, ἡ φωνὴ του ὅμως ἔμεινεν ἐστραγγαλισμένη ἐν τῷ λάρυγγί του· καὶ ὅτε, μετὰ τὸ τελευταῖον zum, ἐκρούσθη ἡχηρῶς καὶ ἐπισήμως τὸ σφυρίον, ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς, δὲν ἐξεστόμισε πλέον τίποτε, ἀλλ' ἡκούσθη τὸ βαρὺ καὶ τελεσιδικον, τὸ ἀνέκκλητον ὡς ἀπόφασις τοῦ πεπρωμένου:

— . . . dritten!

Ὁ Ἑβραῖος ἤρπασε τὰ τρία ὥρολόγια καὶ περιειργάσθη αὐτὰ ἐκ νέου, ἐπὶ μακρόν· εἶτα ἔλαβε διὰ τῶν ῥικνῶν δακτύλων του ἐκ ῥυπαροῦ χαρτοφυλακίου τρία χαρτονομίσματα τῶν ἑκατὸ μαρκῶν, ἐν χρυσοῦν δεκάμαρκον καὶ δύο ἀργυρᾶ μάρκα, καὶ ἀπέθηκεν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ δίσκου, ἐν ᾧ ὑπάλληλός τις ἐνδοθεν τοῦ κιγκλιδώματος ἐσημεῖον τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν κατοικίαν.

Εἷς ὑπέρτατον βαθμὸν εἶχον κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον μου ἡ πάλῃ ἐκείνη ἡ λυσσαλέα δύο θελήσεων ἀγρίας, τὸ ἀγωνιώδες καὶ βραχνὸν τῶν φωνῶν, τὸ σκληρὸν καὶ οἰονεὶ χαλύβδινον τῶν βλεμμάτων διασταυρουμένων ὡς λεπίδων, τὸ θέαμα ἀνθρώπων, ἐν οἷς ἡ ψυχὴ ἐβρυχάτο καὶ ἐπαράδερνε ὡς τίγρις ἐν κλωβῷ, ἔχουσα πείναν ἀγρίαν, πείναν ἀκόρεστον χρήματος, ὡς ἡ τίγρις σαρκὸς αἱμασσύσης.

Ἀλλ' ἤδη ἡ σκηνὴ ἔμελλε νὰ μεταβληθῇ.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

ΕΩΣ ΠΟΤΕ ΘΑ ΓΙΝΩΝΤΑΙ ΠΟΛΕΜΟΙ;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΥΠΟ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΧΕΝΧΟΥΣΕΝ.

(τέλος.)

Βεβαίως, εἶνε μέγα τι καὶ ὑψηλὸν νὰ ἀποδινήσῃ τις ὑπὲρ πατρίδος εἰς ἐντιμὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ πολὺ μεῖζον καὶ ὑψηλότερον ἦτο τὸ ὑπὲρ πατρίδος μάχεσθαι καὶ ἀποδινήσκειν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτε ὁ αἰοιδὸς ἐν τῷ πεδίῳ, κρατῶν τὸ ἔξυφον ἐν τῷ βραχίονι, ἔκρουε τὰς χορδὰς τῆς λύρας του διὰ τῶν καθημαγμένων χειρῶν ἐν τῇ φρουρᾷ τῆς σημαίας· ὑψηλότερον ἢ νῦν, ὅτε καὶ ἐν εἰρήνῃ ἔτι ὁ περὶ ὑπάρξεως ἀγὼν πληγώνει ἡμᾶς καθ' ἐκάστην μὲ βέλῃ φαρμακερά! Διότι σήμερον δὲν ὑπάρχει πλέον ἐντιμὸς ἀγὼν ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἀπηλπισμένη πρόσκρουσις ἀνθρώπων πρὸς βροτολογίους μηχανάς, μηχανὰς ἐξερευγομένας καταστροφὴν καὶ πανωλεθρίαν, μηχανὰς διὰ τὰς ὁποίας τὸ ἀνθρώπινον ὕλικόν εἶνε, μὰ τὴν ἀλήθειαν, πάρα πολὺ πολύτιμον, λογιζομένης καὶ τῆς ἡθικῆς ἀξίας, ἣτις ἐνυπάρχει, πλὴν τῶν ἐσθῶν καὶ τῶν κρεάτων, ἐν ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ: τῆς ἀγωγῆς, τῆς μορφώσεως, τῶν γνώσεων, τῆς ὑἱκῆς ἢ πατρικῆς στοργῆς κτλ. κτλ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε ἡ τέχνη τῆς κατασκευῆς τῶν πολεμικῶν ὅπλων καὶ πολεμοφοδίων εὗρίσκετο, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, εἰσέτι ἐν τοῖς σπαργάνοις, ἐζήτουν οἱ ἄνθρωποι ὅπως δήποτε νὰ διατηρήσωσιν ἀνθρωπινωτέρας τοῦ διεθνoῦς δικαίου ἀρχάς, εἰ καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος ἐν τῇ αἰματηρᾷ πρακτικῇ. Γενικὴν ἀγανάκτησιν διήγειρεν εἰς ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἡ εἰδησις, ὅτι κατὰ τὸν ἐν ταῖς παραδουναβίαις ἡγεμονίαις ῥωσσοτουρκικὸν πόλεμον (τὸ 1854) οἱ τοῦρκοι Βασιβοζοῦκοι ἀπέκοψαν τὰς κεφαλὰς νεκρῶν καὶ ἐξήρτησαν αὐτὰς ὡς τρόπαια ἀπὸ τῶν ἐφιππίων των. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη εἰς πόσῃ ἀμηχανίᾳ περιῆλθεν ὁ συνταγμα-

τάρχης Γράχ, ὁ διοικητὴς τῆς Σιλιστρίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μουσσᾶ πασσᾶ, ὅτε οἱ Ῥῶσοι ἀπῆρτησαν διὰ κηρύκων τὸν νεκρὸν ἐνὸς τῶν στρατηγῶν των. Ὁ Γράχ ἠσχύνετο νὰ παραδώσῃ τὸ πτώμα, διότι ὁ νεκρὸς εἶχεν εὐρεθῇ ἄνευ κεφαλῆς. Ὅποῖος βανδαλισμὸς κατὰ τῶν νεκρῶν! ὁποία βαρβαρότης καὶ ἀπανθρωπία! Naί, ἀλλὰ τότε οἱ νεκροὶ εἶχον τοῦλάχιστον τὰς κεφαλὰς των, ἐνῶ τὴν σήμερον μία ἐκφυροσκόρησις διασκορπίζει καὶ κεφαλὰς καὶ σκέλη καὶ βραχίονας, καὶ μάλιστα κατὰ σωρούς, εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους.

Ὅμοιοι εἰδήσεις διεδίδοντο καὶ κατὰ τὸν Ἰταλοαυστριακὸν πόλεμον. Ἐλέγετο τότε ὅτι οἱ αὐστριακοὶ ἀκροβολίσται εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ διατρυπῶσι διὰ τῆς λόγχης τοὺς νεκροὺς ἐξηπλωμένους Ζουάβους. „Ἀποτρόπαιον!“ ἀνέκραζον πάντες. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶνε ὅτι οἱ Ζουάβοι εἶχον τὴν πονηρὰν συνήθειαν νὰ προσποιῶνται κατ' ἀρέσκειαν τοὺς νεκροὺς εἶτα δὲ ἐξαίφνης ἀνιστάμενοι νὰ διατρυπῶσι διὰ τῆς λόγχης τὰ νῶτα τῶν ἀποχωρούντων Αὐστριακῶν. Ἡ αὐτὴ φήμη, ξαναξεσταμένη, διεδίδετο καὶ βραδύτερον κατὰ τοὺς ἀγγλοαιγυπτιακοὺς ἀγῶνας. Αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἠτιῶντο κατὰ τὸν Ἰταλικὸν ἐκείνον πόλεμον πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τινα Αὐστριακὸν διοικητὴν, ὡς θελήσαντα νὰ στρατολογήσῃ καὶ ὠραίας γυναῖκας (belle femme) ἐν τινι πόλει τῆς Λομελλίνας. „Φρικῶδες!“ Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ἡ ἐξῆς: ὅτι ὁ ἀρχίατρος ἐζήτησε νὰ εὕρῃ διὰ τὸ περιφορῆ τὸν νοσοκομεῖον μανικὸν στρώχον (Belladonna).

Ἡ γενικὴ ἀγανάκτησις ἐξηγείρετο τότε, ὡς καὶ σήμερον ἔτι, δι' εἰδήσεων περὶ τῆς πρὸς τοὺς τραυματίας σκληρότητος. Ἀλλ' ἡ αἰσθηματικότης ἐνταῦθα εἶνε ἀτοπος·